STICHTING HET NATIONAAL PARK
DE HOGE VE

36. Stichting Nationaal park de Hoge Veluwe

75 1935 2010

Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw
en Innovatie
De heer dr. H. Bleker
Postbus 20101
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

Datum:	ONS kenmerk:	ONDERWERP:
8 november 2011	SV/24800/09.3.2.1	Nieuwe wet natuur

Excellentie,

Op 6 oktober 2011 is het concept wetsvoorstel Natuur gepubliceerd op wwww.internetconsultatie.nl/wetnatuur. Het concept wetsvoorstel Natuur bevat een aantal belangrijke veranderingen ten opzichte van de bestaande regeling omtrent natuurbescherming. In het concept van de memorie van toelichting (hierna: de concept-MvT) staat – onder andere – dat het nieuwe stelsel eenvoudiger is, beter aansluit bij Europese regelgeving, integrale oplossingen bevordert en streeft naar een goede balans tussen ecologie, economie en samenleving. Deze uitgangspunten worden door Stichting het Nationale Park De Hoge Veluwe (hierna: De Hoge Veluwe) van harte ondersteund. Het concept wetsvoorstel Natuur dient niet meer te regelen dan vanuit Europees perspectief noodzakelijk is. Ruimte voor de praktijk staat voorop. Het verheugt De Hoge Veluwe dan ook dat in het concept wetsvoorstel een aantal praktische bepalingen staan die bijdragen aan een doelmatige aanpak van de natuurbescherming. De regeldruk moet echter nog verder worden verminderd. Dat kan door gebruik te maken van de expertise in het veld.

In deze zienswijze gaat De Hoge Veluwe in op een aantal – voor haar belangrijke – thema's. Per thema zullen de relevante artikelen worden besproken en concrete aanpassingen worden voorgesteld.

1. RIJKSBELEID

(1) Het concept wetsvoorstel Natuur introduceert een nationale natuurvisie. In deze natuurvisie zal het kabinet onder meer zijn inzet voor het nationale en internationale biodiversiteitsbeleid neerleggen. Belangrijk is ook de koppeling met het economische beleid. In artikel 1.5 lid 3 wordt een aantal aspecten genoemd waaraan aandacht moet worden besteed. Een belangrijk aspect is de integratie met het economische beleid. De natuurdoelstellingen dienen immers zoveel mogelijk haalbaar en betaalbaar te zijn.

CORRESPONDENTIEADRES: APELDOORNSEWEG 250 7351 TA HOENDERLOO (GEMEENTE EDE) · TEL.: [redacted] FAX: [redacted]
WWW.HOGEVELUWE.NL PARK@HOGEVELUWE.NL RABOBANK: 33 67 66 390 K.V.K. 41151066

(2) Artikel 1.5 lid 3 onder f noemt het rijksbeleid gericht op een goed functioneren van ecosystemen in de onderscheiden natuurgebieden in hun onderlinge samenhang. In de praktijk blijkt dat een eenduidige lijn in het rijksbeleid voor het goed functioneren van ecosystemen ontbreekt. Gedetailleerd rijksbeleid doet geen recht aan de verschillen in de wijze waarop diverse natuurgebieden worden beheerd, terwijl elk van deze wijzen succesvol kan zijn. Hierom dient het rijksbeleid globaal van aard te zijn en dient zoveel mogelijk ruimte aan de praktijk, zoals die van particuliere grondbezitters als De Hoge Veluwe, te worden gelaten. Artikel 1.5 lid 3 onder f dient daarom gewijzigd te worden zodat duidelijk wordt dat het rijksbeleid niet teveel ingrijpt in het beheer van natuur door particuliere grondbezitters, welk beheer al tientallen jaren met ecologisch succes wordt verricht. Dit komt de rechtszekerheid en het natuurbelang ten goede.

(3) Artikel 1.5 lid 3 verplicht de minister bij het opstellen van de natuurvisie aandacht te besteden aan een aantal aspecten. Wat echter ontbreekt is een verplichting in te gaan op de samenhang tussen de diverse aspecten. Een zodanige verplichting draagt bij aan een integraal natuurbeleid, waarin de diverse belangen kunnen worden afgewogen in plaats van dat zij verkokerd naast elkaar worden genoemd. De Hoge Veluwe stelt daarom voor een nieuw onderdeel *h* aan artikel 1.5 lid 3 toe te voegen, luidend:

h. de samenhang tussen bovengenoemde onderdelen

2. DECENTRALISATIE

(4) Een belangrijke ontwikkeling in het concept wetsvoorstel Natuur is de decentralisatie en de taakverschuiving inzake het gebiedsgerichte beleid van de rijksoverheid naar de provincies. Deze ontwikkeling mag geen afbreuk doen aan de rechtszekerheid en de integrale benadering van het gebiedsgerichte beleid. Het concept wetsvoorstel Natuur moet daarom de belangrijkste onderwerpen uitputtend regelen. Het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen vraagt om een lange termijn aanpak. Veelvuldige veranderingen in het provinciale beleid moeten daarom worden voorkomen.

(5) Voorkomen moet worden dat het gebiedsgerichte beleid en de daarop van toepassing zijnde regelgeving per provincie verschillen. Zodanige verschillen leiden tot een lastenverzwaring voor grotere partijen die actief zijn in meerdere provincies, in het bijzonder bij provincieoverschrijdende natuurgebieden. Het is onwenselijk als deze partijen aan verschillende regimes moeten voldoen in één gebied, terwijl de natuur zich niet aan de provinciegrenzen houdt.

(6) De Hoge Veluwe herhaalt dat het gebiedsgerichte beleid zoveel mogelijk landelijk en op hoofdlijnen moet worden vastgesteld, zodat grondeigenaren en beheerders van natuurgebieden voldoende ruimte te krijgen voor voortzetting van het bestaande en doorgaans succesvolle beheer.

(7) Op de pagina 48 en 49 van de concept-MvT staat dat het bij uitstek de provincies zijn die op gebiedsniveau een afweging van de relevante ruimtelijke, economische en natuurbelangen kunnen maken. Zij kunnen rekening houden met regionale en lokale bijzonderheden. Voor zover in het wetsvoorstel de decentralisatie van het gebiedsgerichte beleid wordt gehandhaafd, is van groot belang dat het overleg over het gebiedsgerichte beleid op provinciaal niveau met *alle* betrokken actoren plaatsvindt, inclusief aangrenzende provincies, boeren, natuurorganisaties en grondeigenaren.

(8) In de concept-MvT wordt ook onderkend dat de terreinbeherende organisaties, particuliere grondbezitters en agrarische beheerders een belangrijke rol spelen. De Hoge Veluwe wil hierbij benadrukken dat alle betrokken actoren een gelijke rol hebben. In de concept-MvT mag geen onderscheid worden gemaakt. Om eventuele onduidelijkheden op dit punt te voorkomen stelt De Hoge Veluwe voor om de zin

> *"Daarbij spelen terreinbeherende organisaties, zoals de Vereniging Natuurmonumenten, de 12 Landschappen en Staatsbosbeheer, een belangrijke rol, naast particuliere en agrarische beheerders."*

op pagina 84 van de memorie van toelichting als volgt te wijzigen:

> *"Daarbij spelen terreinbeherende organisaties, zoals de Vereniging Natuurmonumenten, de 12 Landschappen en Staatsbosbeheer en particuliere eigenaren/beheerders en agrarische beheerders een belangrijke rol."*

(9) Voorkomen moet worden dat slechts enkele organisaties kunnen meepraten over de wetgeving en beleidsvorming. Alle betrokken organisaties dienen daarom vanaf het begin actief betrokken worden bij het opstellen van nieuwe wet- en regelgeving, inclusief beheerplannen. Artikel 2.3 bepaalt weliswaar dat op de voorbereiding van een beheerplan afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is, maar dat betekent slechts dat de betrokken organisaties een zienswijze kunnen inbrengen op het dan al opgestelde ontwerp van het beheerplan. De betreffende organisaties moeten echter vooraf bij het opstellen van het ontwerpbeheerplan betrokken worden. Dit is nu geregeld in artikel 19a lid 1 en 19b lid 1 Nbw 1998 en dat moet zo blijven.

3. GEKWALIFICEERD REGIME

(10) Een vorm van decentralisatie die recht doet aan de kennis en ervaring van eigenaren en beheerders van natuurgebieden zou zijn het toekennen van bevoegdheden aan die eigenaren en beheerders die het wetsvoorstel nu aan de provincies toekent. De Hoge Veluwe stelt voor in het concept wetsvoorstel Natuur voor gekwalificeerde partijen een gekwalificeerd regime te introduceren. Dit gekwalificeerde regime dient te gelden voor eigenaren en beheerders van

natuurgebieden die voldoende deskundig zijn. Aan de hand van een kwaliteitstoets kunnen aspecten als kennis, kwaliteit van beheer en track record worden beoordeeld. De gekwalificeerde partijen worden vervolgens afgerekend op hun resultaten in plaats van op gedragsvoorschriften. Zij krijgen binnen het wettelijke systeem meer vrijheden om de instandhoudingsdoelstellingen te halen. Gedeputeerde Staten krijgen een meer toezichthoudende rol.

(11) Het is van bijzonder belang dat alle grondeigenaren en/of beheerders in aanmerking komen voor het gekwalificeerde regime. Hier kan een vergelijking worden getrokken met het FSC-keurmerk voor goed bosbeheer. De Forest Stewardship Council (hierna: FSC) heeft internationale standaarden voor bosbeheer opgesteld, waaraan een keurmerk is gekoppeld. Alle boseigenaren die zich aan de standaarden houden, kunnen een keurmerk krijgen voor hun bos. Een dergelijke kwaliteitstoets zou eveneens ontwikkeld kunnen worden voor goed natuurbeheer.

(12) De Hoge Veluwe is een groot voorstander van een gekwalificeerd regime. Dit sluit ook goed aan bij de inzet van het kabinet: een kleine en krachtige overheid en meer ruimte voor en gebruik maken van de kwaliteit, ervaring en kennis van de samenleving. Op pagina 27 van de concept-MvT staat bovendien dat het beheer doelmatiger kan, door samenwerking met terreinbeherende organisaties en particulieren. Zou een gekwalificeerde partij onverhoopt structureel onvoldoende resultaten boeken, dan zou dat tot schorsing of intrekking van de kwalificatie kunnen leiden. De volgende aspecten kunnen onderdeel uitmaken van het gekwalificeerde regime.

3.1. Het vaststellen van een beheerplan

(13) Op grond van artikel 2.3 lid 1 concept wetsvoorstel Natuur wordt het beheerplan vastgesteld door de Gedeputeerde Staten van de provincie waarin het Natura 2000-gebied is gelegen. Deze bevoegdheid kan heel goed aan de eigenaar en/of beheerder van het natuurgebied worden gegeven. De Vogel- en Habitatrichtlijn staan hieraan niet in de weg. Artikel 6 lid 1 Habitatrichtlijn bepaalt dat de lidstaten de nodige instandhoudingsmaatregelen treffen voor de Natura 2000-gebieden. Zij kunnen hierbij beheerplannen opstellen, maar dit is niet noodzakelijk.[1] De richtlijnen geven de lidstaten aldus veel vrijheid. Het verdient de voorkeur deze vrijheid te benutten en het beheerplan door een gekwalificeerde partij te laten opstellen indien het beheerplan betrekking heeft op gronden die beheerd worden door een deskundige eigenaar en/of beheerder. Denkbaar is dat in het concept wetsvoorstel Natuur, of in een daarop gebaseerde AMvB, kaders worden gesteld waaraan het beheerplan moet voldoen. Op deze manier wordt een zekere uniformiteit gewaarborgd. Het

[1] Europese Commissie, 'Beheer van "Natura 2000"-gebieden. De bepalingen van artikel 6 van de Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG)'. 2000, p. 19.

beheerplan zou vervolgens door Gedeputeerde Staten goedgekeurd moeten worden. Langs deze weg krijgt het beheerplan de status van een publiekrechtelijk besluit.

(14) De gekwalificeerde partijen kunnen een beheerplan op efficiënte wijze opstellen. De regeling zal bovendien de kwaliteit van het beheerplan ten goede komen. De gekwalificeerde partijen beschikken al over de relevante informatie. Zij kunnen het beste inschatten welke ontwikkelingen zich op hun grondgebied voordoen en hoe deze gestimuleerd dan wel tegengehouden kunnen worden. De Hoge Veluwe stelt daarom voor gekwalificeerde partijen de bevoegdheid te geven zelf een beheerplan vast te stellen.

3.2. Het verkrijgen van een ontheffing

(15) In hoofdstuk 3 van het concept wetsvoorstel Natuur zijn een aantal verboden met betrekking tot vogelsoorten opgenomen. Zo is het verboden vogels opzettelijk te doden of te vangen, vogels te storen en hun nesten of eieren weg te nemen, dan wel opzettelijk te vernielen. Gedeputeerde Staten kunnen op grond van de artikelen 3.3 en 3.8 concept wetsvoorstel Natuur een ontheffing verlenen van deze verbodsbepalingen. Deze ontheffing kan uitsluitend worden verleend als aan een drietal voorwaarden is voldaan. De initiatiefnemer van de activiteit moet aantonen dat aan deze voorwaarden is voldaan.

(16) Deze ontheffingsregeling brengt opnieuw administratieve lasten met zich. Voor gekwalificeerde partijen kan worden volstaan met een meldingsplicht of eventueel een limitatief-imperatief vergunningstelsel. Hiermee worden de administratieve lasten beperkt. Ook krijgen de gekwalificeerde partijen meer ruimte voor het beheer van de natuurgebieden. Mocht de ontheffingssystematiek worden gehandhaafd, dan dient een ontheffing verleend aan een gekwalificeerde partij zich te lenen voor herhaalde toepassing voor de duur van een bepaalde beheercyclus.

3.3. De verplichting tot herbeplanting

(17) Hoofdstuk 4 van het concept wetsvoorstel Natuur introduceert een regeling betreffende de bescherming van houtopstanden. Op grond van deze regeling is het uitsluitend toegestaan een houtopstand te vellen na voorafgaande melding bij Gedeputeerde Staten. De houtopstand moet vervolgens binnen drie jaren op bosbouwkundig verantwoorde wijze worden herbeplant. Dit geldt eveneens indien de houtopstand anders dan door vellen teniet is gegaan.

(18) De plicht tot herplanting binnen drie jaar laat onvoldoende ruimte voor de praktijk. Herbeplanting door natuurlijke verjonging moet worden gestimuleerd. De eigenaar en/of beheerder zou bovendien een afweging moeten kunnen maken tussen de verschillende doelen binnen zijn natuurgebied. Een goed voorbeeld is de regeling "wandelend bos" van de provincie Gelderland. Deze

regeling creëert meer flexibiliteit. De beheerder heeft de vrijheid om bos op de ene plaats te vellen en op de andere plaats spontaan te laten ontstaan. Hierdoor kan een variatie in de successiestadia ontstaan (van open terreinen tot gesloten bos). Op de ene plek kan bos verdwijnen, terwijl op de andere plek door natuurlijke verjonging bos zal ontstaan. De bosoppervlakte wordt met andere woorden gecompenseerd. Als voorwaarde kan worden gesteld dat het totale bosoppervlak gelijk blijft. De regeling "wandelend bos" is voor de praktijk bijzonder waardevol. De herbeplantingsplicht hoeft niet te worden gekoppeld aan de grond waarop de velling heeft plaatsgevonden. De Hoge Veluwe stelt voor deze regeling "wandelend bos" als uitgangspunt te nemen in artikel 4.3. Een ontheffingsbevoegdheid zoals die nu is opgenomen in artikel 4.3 lid 4 kan dan komen te vervallen, al was het maar ter voorkoming van extra administratieve lasten.

(19) De gekwalificeerde partijen kunnen worden uitgezonderd van de herbeplantingsplicht. Deze partijen zijn uitstekend in staat om te beoordelen of de houtopstand al dan niet moet worden herplant voor een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en soorten.

4. RUIMTE VOOR DE PRAKTIJK

(20) Het concept wetsvoorstel Natuur dient niet meer te regelen dan vanuit Europees perspectief noodzakelijk is. De Hoge Veluwe herhaalt dat er zoveel mogelijk ruimte voor de praktijk moet worden gecreëerd.

Reikwijdte van de bepalingen

(21) Het toepassingsbereik van een aantal begrippen wordt verruimd in artikel 1.1 lid 2. Zo heeft de voorgestelde definitie van *dieren* ook betrekking op delen van dieren en uit deze dieren verkregen producten. Deze bepaling kan verstrekkende gevolgen hebben. Is hieronder bijvoorbeeld ook begrepen vlees, tassen of schoenen van dierlijk materiaal of medicijnen waarin dierlijke stoffen zijn verwerkt? Het toepassingsbereik van de begrippen in artikel 1.1 lid 2 is te ruim en dient te worden beperkt.

Informatie

(22) Goede informatie over de aanwezigheid van beschermde soorten in natuurgebieden is van groot belang. Deze informatie dient volgens het concept wetsvoorstel Natuur tegen betaling van een vergoeding verkregen te worden van de Gegevensautoriteit Natuur (hierna: GaN), die de Nationale Databank Flora en Fauna (hierna: NDFF) beheert (pagina 149 en 155 van de concept-MvT). Deze vergoeding zal in de toekomst omhoog gaan, omdat het de bedoeling is dat dan de GaN zonder financiële ondersteuning van het Rijk kan bestaan (pagina 204 van de concept-MvT). Dit is een onwenselijke situatie, omdat particuliere partijen worden gedwongen gebruik te maken van informatie

van de GaN. Het concept wetsvoorstel Natuur creëert hiermee een situatie van gedwongen winkelnering.

(23) Particulieren moeten uitdrukkelijk gebruik kunnen maken van informatie van andere partijen, zoals eigenaren en/of beheerders van natuurgebieden. Uiteraard dient de kwaliteit van deze informatie te worden gewaarborgd en een zorgvuldige werkwijze te worden verzekerd. Hiertoe kan een uniforme methode voor het verzamelen en bewaren van gegevens worden ontwikkeld. De verzamelde informatie moet een getrouw beeld geven van de aanwezige (beschermde) soorten in een gebied. De methode kan in het concept wetsvoorstel Natuur of in een AMvB worden opgenomen. Groot voordeel is dat particulieren zelf kunnen kiezen van welke databank zij gebruik maken.

Toegangsbeperking en gedoogplicht

(24) Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om toegangsbeperkingen of -verboden vast te stellen (artikel 2.5). Zij dienen hierbij rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied (artikel 1.10 wetsvoorstel Natuur). Een toegangsbeperking maakt onder omstandigheden inbreuk op het eigendomsrecht en is daarmee een ingrijpend instrument. Op pagina 108 van de concept-MvT wordt tot uitdrukking gebracht dat de toegangsbeperking alleen moet worden ingezet als dat echt nodig is. Uitgangspunt van het kabinetsbeleid is dat de natuur zoveel mogelijk toegankelijk moet zijn voor mensen. De Hoge Veluwe is het hier volledig mee eens. Gedeputeerde Staten zouden pas een toegangsbeperking mogen opleggen als er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is. In artikel 2.5 dient daarom te worden bepaald dat de toegangsbeperking een ultimum remedium en dat het instrument pas mag worden ingezet na overleg met de eigenaar en/of beheerder van het Natura 2000-gebied. Onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid, kan een nieuw derde lid worden toegevoegd:

> "*3. Gedeputeerde Staten stellen pas een toegangsbeperking als bedoeld in het eerste lid vast indien is gebleken dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Zij delen hun voornemen schriftelijk mee aan de eigenaar en/of degene die een zakelijk of persoonlijk gebruiksrecht heeft met betrekking tot de desbetreffende onroerende zaak. Er zitten tenminste vier weken tussen de schriftelijke mededeling en de vaststelling van de toegangsbeperking.*"

(25) Gedurende deze vier weken dient overleg gevoerd te worden met de eigenaar of de houder van een persoonlijk gebruiksrecht van de desbetreffende gronden. Gedurende deze periode kan de eigenaar of de houder van een persoonlijk gebruiksrecht een zienswijze ex artikel 4:8 Awb indienen.

(26) Artikel 2.6 regelt de gedoogplicht van de eigenaar en/of gebruiker van een Natura 2000-gebied. Het bevat de bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten om feitelijke handelingen te verrichten op het grondgebied van hun provincie, welke handelingen eigenaren en/of gebruikers moeten gedogen. Ook ten aanzien van dit instrument moet tot uitdrukking worden gebracht dat het een ultimum remedium is. Gedeputeerde Staten mogen pas feitelijke handelingen verrichten als de eigenaar en/of gebruiker van het Natura 2000-gebied dit ten onrechte nalaat. De Hoge Veluwe pleit bovendien voor een limitatieve opsomming van situaties waarin Gedeputeerde Staten feitelijke handelingen kunnen verrichten of laten verrichten. Deze opsomming kan in artikel 2.6 concept wetsvoorstel Natuur worden opgenomen.

Exoten

(27) Op pagina 210 van de concept-MvT wordt ingegaan op de vraag wanneer een gevestigde exoot deel gaat uitmaken van de Nederlandse biodiversiteit. Hoofdregel is dat alle exoten die onder de Flora- en Faunawet werden beschouwd als een exoot, ook onder het concept wetsvoorstel Natuur worden beschouwd als een exoot. Als voorbeeld wordt de Nijlgans genoemd. Deze broedvogel komt al tientallen jaren voor in Nederland maar wordt nog steeds beschouwd als een exoot. Een en ander biedt geen ruimte voor nieuwe inzichten. Plant- en diersoorten die al geruime tijd in Nederland voorkomen, zouden niet langer als exoot moeten kwalificeren.

(28) Invasieve exoten kunnen een bedreiging voor de biodiversiteit vormen (pagina 170 van de concept-MvT). De Hoge Veluwe merkt in dit kader op dat er in Nederland ook exoten worden ingezet om het beheer te ondersteunen. Het gaat bijvoorbeeld om runderen en paarden niet gelijkend aan een diersoort die in Nederland voorkomen of ooit zijn voorgekomen. Op De Hoge Veluwe komt sinds 1920 de moeflon voor. De moeflon is ooit als jachttrofee geïntroduceerd en helpt nu mee in het begrazen van de korte vegetaties. De Hoge Veluwe pleit ervoor dat bepaalde exoten – waaronder de moeflon – niet bestreden hoeven te worden. Deze soorten kunnen worden beheerd en hun vlees verhandeld.

5. HET BEHEERPLAN

(29) In het beheerplan wordt in ieder geval een beschrijving van de instandhoudingsmaatregelen gegeven (artikel 2.3). Tevens dienen de bestaande activiteiten zoveel mogelijk in het beheerplan te worden opgenomen. De huidige natuurwaarden hebben zich immers ontwikkeld als gevolg van deze bestaande activiteiten. Onjuist is dat de natuurwaarden per definitie achteruitgaan door de bestaande activiteiten. Als voorbeeld kan het Nationale Park De Hoge Veluwe dienen. Het gedurende tientallen jaren bestaande beheer heeft geleid tot de natuur zoals die er nu is. Het is uitgesloten dat voortzetting van dit bestendige

beheer tot significant negatieve effecten zal leiden. Hierom dienen alle activiteiten die behoren tot het bestendige beheer in het beheerplan te worden opgenomen, zodat daarvoor geen vergunningplicht geldt. Dit dient in ieder geval te gelden voor bestendige beheeractiviteiten door partijen waarvoor een gekwalificeerd regime geldt. Voorkomen moet worden dat nodeloos een nationale kop op artikel 6 lid 3 Habitatrichtlijn wordt geplaatst.

(30) In lijn met het beleid van de minister moet het beheerplan haalbaar en betaalbaar zijn. De Hoge Veluwe wil dat daartoe meer flexibiliteit gecreëerd wordt. Binnen een Natura 2000-gebied moeten eigenaren en/of beheerders de ruimte krijgen om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de natuurlijke processen. Stuifzand is bijvoorbeeld na een bepaalde periode uitgestoven en eikenbos is slechts een natuurlijke tussenfase richting beukenbos. Concreet betekent dit dat in het beheerplan alleen de hoofdlijnen van de instandhoudingsmaatregelen worden opgenomen. De Hoge Veluwe stelt daarom voor de instandhoudingsmaatregelen voor een aangewezen gebied als *geheel* te beschrijven en te handhaven. Dit is ook in lijn met het voornemen van staatssecretaris Bleker om een aantal kleinere Natura 2000-gebieden samen te voegen. Achterliggende gedachte is dat de natuurdoelen daar gerealiseerd kunnen worden waar dat het effectiefst kan en waar zij de minste beperkingen voor de omgeving geven. Bovendien dienen de (lange termijn) natuurlijke processen te worden beschreven.

(31) Artikel 2.3 lid 5 bepaalt dat Gedeputeerde Staten de instandhoudingsmaatregelen ook kunnen beschrijven in een ander formeel stuk. Het kan gaan om een plan, visie of programma, waarin samenhangend overheidsbeleid is neergelegd. De Hoge Veluwe meent dat dit tot verwarring kan leiden over de status van instandhoudingsmaatregelen alsmede de status van het document in kwestie en pleit ervoor deze slechts in een beheerplan op te nemen.

6. BESCHERMINGSREGIME

Passende beoordeling

(32) Voor plannen en projecten met mogelijk significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied moet een passende beoordeling worden gemaakt. Deze verplichting is nader uitgewerkt in artikel 2.8. In paragraaf 6.5 van de concept–MvT wordt hierop nader ingegaan. Daarbij wordt onder andere verwezen naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 maart 2010. In deze uitspraak heeft de Afdeling geoordeeld dat projecten waarvoor vóór de omzettingstermijn van de Habitatrichtlijn toestemming is verleend, de passende beoordeling niet van toepassing is. De Hoge Veluwe constateert dat deze uitspraak niet is gecodificeerd in het concept wetsvoorstel Natuur. Artikel 2.8 lid 2 concept geeft slechts een uitzondering voor plannen of

projecten waarvoor reeds een passende beoordeling is gemaakt. In Nederland kennen wij pas vanaf 1 oktober 2005 een passende beoordeling. Hoe worden de overige plannen en projecten uitgezonderd van de passende beoordeling? De Hoge Veluwe stelt daarom voor de uitzondering van artikel 2.8 lid 2 uit te breiden voor activiteiten waarvoor al voor de omzettingstermijn van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn toestemming is verleend.

Verbodstelsel

(33) Het is – onder andere – verboden om in het wild levende dieren te doden of te vangen; te verstoren of hun voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5). Het toepassingsbereik van dit artikel is erg ruim. Ingevolge artikel 11 Flora- en faunawet is het slechts verboden om – voorzover hier relevant – *vaste* rust- of verblijfsplaatsen te beschadigen of te vernielen. De Hoge Veluwe neemt aan dat geen verandering is beoogd ten aanzien van de huidige tekst van de Flora- en faunawet. Zij stelt daarom voor dat artikel 3.5 lid 4 als volgt komt te luiden:

> "*4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*"

7. SCHADEBESTRIJDING EN FAUNABEHEER

(34) In paragraaf 3.4 van het concept wetvoorstel Natuur is een regeling voor schadebestrijding en faunabeheer opgenomen. De Hoge Veluwe juicht van harte toe dat de verantwoordelijkheid voor schadebestrijding wordt geplaatst bij de partij die er wat aan kan doen.

(35) Uitgangspunt voor schadebestrijding moet zijn dat alle dieren die schade veroorzaken te allen tijde bejaagd moeten kunnen worden, ongeacht de soort (exoot of geen exoot), maar ook ongeacht de schadesoort en ongeacht in welke provincie het schadeveroorzakende dier zich bevindt.

(36) Provinciale Staten kunnen schadebestrijding bij verordening toestaan. In artikel 3.12 lid 3 is gedetailleerd weergegeven welke diersoort ingeval van welke schadesoort mag worden bestreden. Dit is een te beperkte benadering: ongeacht de schadesoort dient iedere soort die schade veroorzaakt te kunnen worden bestreden. Door de stringente systematiek van artikel 3.12 lid 3 ontbreekt in onderdeel a van die bepaling een verwijzing naar schade voor de volksgezondheid, de openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer (artikel 3.3 lid 4 onderdeel b onder 1° en 2°). Schiphol lijdt bijvoorbeeld veel schade door vogels. Zij dient daarom schadebestrijding te kunnen uitvoeren. In artikel 3.12 lid 3 en onder b ontbreekt een verwijzing naar schade voor de volksgezondheid en de openbare veiligheid (artikel 3.8 lid 5 onderdeel b onder 3°).

Gebruikersverklaringen en ontheffingen

(37) Artikel 3.12 lid 4 bevat een regeling die erin voorziet dat de grondgebruiker schriftelijk toestemming kan geven aan een ander om op zijn gronden schade te bestrijden. Dat kan echter alleen voor bepaalde soorten en ter bestrijding van bepaalde soorten schade zoals omschreven in artikel 3.12 leden 2 en 3, mits dit bij provinciale verordening is bepaald. De schriftelijke toestemming kan de grondgebruiker verlenen aan een ieder. Indien toestemming wordt verleend aan een houder van een jachtakte of aan degene die een jachtexamen heeft afgelegd, dan mag diegene ten behoeve van schadebestrijding gebruik maken van een geweer.

(38) Hiernaast kan de jachthouder (al dan niet op basis van verhuur) op dezelfde gronden waarvoor de grondgebruiker toestemming heeft verleend voor schadebestrijding, de jacht uitoefenen. Dit kan leiden tot een situatie waarin schadebestrijders en jachthouders tegelijkertijd op dezelfde gronden actief zijn. Dit kan leiden tot een verwarrende situatie waarin de schadebestrijders (onverhoopt) op wild schieten en jachthouders (onverhoopt) op soorten waarvoor de grondgebruiker nu juist toestemming heeft verleend aan de schadebestrijder. Praktischer is dat niet alleen de jacht, maar ook de schadebestrijding geschiedt op basis van verhuur van het jachthouderschap. Dan is ook helder welke partij aansprakelijk is voor eventuele schade en blijft de jacht en de schadebestrijding in een hand.

Wildbeheereenheid

(39) Hier staat voorop dat de huidige praktijk uitstekend functioneert. Op dit moment kunnen particulieren rechtstreeks met de faunabeheereenheden onderhandelen. De Hoge Veluwe vraagt zich dan ook af waarom deze praktijk moet wijzigen. Waarom is een wettelijke regeling voor wildbeheereenheden vereist? Bezien vanuit het uitgangspunt dat niet meer wettelijk geregeld moet worden dan strikt noodzakelijk kan de regeling van wildbeheereenheden worden verwijderd uit het concept wetsvoorstel Natuur.

(40) Indien de regeling omtrent wildbeheereenheden wel wordt gehandhaafd, geldt het volgende. Uit het concept wetsvoorstel en de concept-MvT blijkt onvoldoende wat de precieze bevoegdheden, rechten en verplichtingen van de wildbeheereenheden zijn.

(41) Jachthouders *kunnen* zich organiseren in een wildbeheereenheid. In artikel 3.13 lid 2 staat dat het werkgebied van een wildbeheereenheid is beperkt tot de jachtvelden van de betrokken jachthouders. De Hoge Veluwe gaat ervan uit dat jachthouders er ook voor kunnen kiezen zich niet te verenigen. Daarbij vraagt zij zich af wat de verhouding is tussen de individuele jachthouder en een wildbeheereenheid? De individuele jachthouder zou te allen tijde moeten overgaan tot schadebestrijding en faunabeheer.

(42) Opmerkelijk is dat er bij provinciale verordening wel regels moeten worden gesteld aan faunabeheereenheden (artikel 3.14), maar niet aan wildbeheereenheden. De Hoge Veluwe stelt daarom voor – onder vernummering van het tweede en derde lid – een nieuw tweede lid aan artikel 3.13 toe te voegen:

> "2. *Provinciale Staten stellen bij verordening regels inzake de rechtsvorm van de samenwerkingsverbanden als bedoeld in het eerste lid.* "

(43) Benadrukt moet worden dat jacht, beheer en schadebestrijding worden uitgevoerd ten dienste van de grondeigenaren, grondgebruikers en terreinbeheerders. De gevolgen zijn voor hen immers het meest merkbaar. De Hoge Veluwe stelt daarom voor om artikel 3.13 lid 1 wetsvoorstel Natuur te wijzigen:

> "1. *Jachthouders kunnen zich organiseren in wildbeheereenheden om te bevorderen dat jacht, beheer en schadebestrijding, al dan niet ter uitvoering van het door de faunabeheereenheid opgestelde faunabeheerplan, wordt uitgevoerd ten dienste van en in samenwerking met de grondeigenaren, grondgebruikers of terreinbeheerders.*"

Drukjacht

(44) In beginsel is iedere vorm van drijven op edelherten, damherten, reeën en wilde zwijnen verboden (artikel 3.11 lid 4). Een beperkte vorm van drijven op wilde zwijnen is wel toegestaan. De Hoge Veluwe staat hier positief tegenover. Deze beperkte vorm van drijven is een effectieve methode en voorkomt als korte klap een langdurige verontrusting van de dieren. Onduidelijk is waarom alleen voor wilde zwijnen een uitzondering is gemaakt. In de concept-MvT wordt hierop geen antwoord gegeven. De beperkte vorm van drijven dient voor alle bejaagbare/te bestrijden soorten te worden toegestaan.

Nulstand

(45) Uit de concept-MvT volgt dat er buiten de aangewezen leefgebieden van wilde zwijnen – de Veluwe en de Meinweg – een nulstand geldt. Het betreft landelijk beleid dat is ingegeven vanuit veterinaire overwegingen. De Hoge Veluwe vraagt zich af waarom dit beleid niet in het wetsvoorstel Natuur is neergelegd. Artikel 3.16 bepaalt slechts dat Gedeputeerde Staten aan personen of groepen van personen opdracht kan geven tot het terugbrengen van de stand van bepaalde diersoorten. De Hoge Veluwe stelt voor een nieuw artikel op te nemen waarin voor het wilde zwijn een nulstand wordt opgenomen buiten de landelijk aangewezen gebieden. Hiermee wordt het ook risico op de verspreiding van wildziekten beperkt. Ook voor damherten en edelherten dient buiten landelijk aangewezen gebieden een nulstand te worden opgenomen. Ook deze dieren kunnen schade voor agrariërs en particulieren veroorzaken. Met een landelijke

nulstand buiten landelijk aangewezen gebieden kan veel overlast worden voorkomen.

(46) De Hoge Veluwe merkt op dat bijvoorbeeld Duitsland veel overlast heeft als gevolg van de grote populatie wilde zwijnen. In en rondom Berlijn worden jaarlijks 4.000 wilde zwijnen geschoten. Bovendien moeten rasters langs de wegen worden aangelegd om wildaanrijdingen te voorkomen. In Engeland en Duitsland is de gemiddelde schade bij een wildaanrijding (met ree, wild zwijn en edelhert) € 2500. Daar komt bij dat een aanrijding ook ernstige persoonlijke gevolgen met zich mee kan brengen. De laatste uitbraak van de klassieke varkenspest, waarvan het wilde zwijn mede drager van het virus kan zijn, heeft het land € 2 miljard gekost. De Hoge Veluwe pleit daarom voor een landelijke nulstand voor wilde zwijnen, damherten en edelherten in het wetsvoorstel Natuur buiten de aangewezen gebieden.

(47) Op pagina 174 van de concept-MvT staat dat Gedeputeerde Staten aan personen de opdracht kunnen geven om de stand van populaties exoten in hun provincie terug te brengen. Hierbij wordt verwezen naar artikel 3.14 in plaats van naar artikel 3.16.

(48) Eveneens op pagina 174 van de concept-MvT staat dat jachtaktehouders aangewezen exoten met een geweer kunnen bestrijden. Daarbij wordt verwezen naar artikel 3.22. De Hoge Veluwe vermoedt dat hier artikel 3.25 had moeten staan.

8. JACHT

(49) Het concept wetsvoorstel Natuur voorziet niet langer in een verbod om te jagen in Natura 2000-gebieden. Dit is een bijzonder positieve ontwikkeling. Elders in Europa is het jagen in Natura 2000-gebieden namelijk ook toegestaan.

Middelen

(50) Binnen het Nationale Park De Hoge Veluwe mogen faunabeheerders bij schadebestrijding en beheer van groot wild een geweer met geluiddemper gebruiken. De provincie Gelderland heeft hiervoor een tijdelijke ontheffing verleend. Het gebruik van een geluiddemper vermindert de verstoring van de dieren en de omgeving. Het schieten met een geluiddemper verhoogt bovendien de trefzekerheid, waardoor onnodig lijden wordt beperkt.[2] Het gebruik van een geluiddemper elders in Europa – waaronder in Finland en Engeland – is normaal. Bij AMvB kunnen regels worden gesteld over het gebruik van middelen op, aan of bij het geweer. Het gebruik van een geweer met geluiddemper dient mogelijk te worden gemaakt. Hiermee wordt ook een nadere invulling gegeven

---

2 http://www.gelderland.nl/smartsite.dws?id=15191

aan artikel 3.1 lid 4 en artikel 3.5 lid 2.

Bejaagbare soorten

(51) De bejaagbare soorten zijn opgesomd in artikel 3.18 lid 2. Onder andere het wilde zwijn, de ree, het damhert en het edelhert worden geschikt geacht om te worden bejaagd. De Hoge Veluwe heeft hier met instemming kennis van genomen. Op pagina 162 van de concept-MvT staat dat deze diersoorten zich lenen voor benutting, zij komen algemeen voor en kunnen de jachtdruk verdragen. Bovendien kan de jacht op deze soorten een belangrijk instrument zijn bij het voorkomen van schade en overlast door deze soorten. De Hoge Veluwe benadrukt dat de jacht op het wilde zwijn, de ree, het damhert en het edelhert het beheer van deze soorten ondersteunt.

(52) Van belang is de discussie rondom de bejaagbaarheid van roofdieren. Dit is noodzakelijk om bedreigde diersoorten (bijvoorbeeld de korhoen) te beschermen. In deze is de havik de grootste vijand van de korhoen. Er moeten mogelijkheden komen om hier wat aan te doen ter uitvoering van een goede afgewogen keuze. Ook hier geldt dat het bestrijden van roofdieren het beheer van deze soorten kan ondersteunen.

(53) Bezwaarlijk is bovendien dat de patrijs niet langer wordt aangewezen als bejaagbare soort. Op pagina 163 van de concept-MvT staat dat de patrijs zich niet in een gunstige staat van instandhouding bevindt. Om deze reden zou onder de Flora- en faunawet de jacht op deze vogelsoort ook niet zijn geopend. De staat van instandhouding van de patrijs is de afgelopen tien jaar echter niet gewijzigd. Het verdient de voorkeur de patrijs opnieuw aan te wijzen als bejaagbare soort. Per jaar kan dan beoordeeld worden of de jacht wordt geopend. Dit komt een goed beheer van de patrijs ten goede. De patrijs dient daarom als bejaagbare soort te worden gehandhaafd.

Jachthouder

(54) Artikel 3.18 lid 3 verplicht de jachthouder zich te gedragen als een goed jachthouder. Daarbij is de jachthouder verantwoordelijk voor het voorkomen van schade door in zijn jachtveld aanwezige bejaagbare soorten. De Hoge Veluwe acht deze bepaling van groot belang. Opmerkelijk is dat deze verplichting niet geldt in Natura 2000-gebieden. Hoe verhoudt zich dit tot schadebestrijding? De jachthouder in een Natura 2000-gebied dient eveneens (of zelfs juist) te voorkomen dat de aanwezige bejaagbare soorten schade veroorzaken. Voorzover de vogels en/of dieren wel schade veroorzaken, is de jachthouder daarvoor verantwoordelijk. De schade moet op hem kunnen worden afgewikkeld. De effectiviteit van artikel 3.18 lid 3 wordt in belangrijke mate aangetast door artikel 3.18 lid 4. De Hoge Veluwe stelt daarom voor artikel 3.18 lid 4 te schrappen.

Jachtseizoen

(55) Bij ministeriële regeling wordt bepaald in hoeverre de jacht op bejaagbare soorten wordt geopend (artikel 3.20). De Hoge Veluwe ondersteunt deze bepaling. In artikel 3.20 lid 4 staat dat Gedeputeerde Staten de jacht, zolang bijzondere weersomstandigheden dat vergen, kunnen sluiten. Dit zou eveneens op nationaal niveau moeten kunnen worden geregeld. Regionale ongelijkheid wordt dan voorkomen.

(56) Artikel 3.20 lid 3 regelt dat de jacht niet wordt geopend gedurende de verschillende fasen van de broedperiode. Mag de eigenaar en/of beheerder van het natuurgebied in deze perioden wel schadebestrijding uitvoeren? Houtduiven hebben bijvoorbeeld een erg lange broedperiode. Op welke wijze mag schade veroorzaakt door houtduiven worden voorkomen door afschot? Onduidelijk is ook wanneer sprake is van de verschillende fasen van de broedperiode. Dit zou in de concept-MvT of in een ministeriële regeling nader moeten worden geconcretiseerd. Bovendien zou een bepaling moeten worden opgenomen dat voor de jacht op bepaalde soorten vogels gedurende de broedperiode vrijstelling kan worden verleend, bijvoorbeeld indien dat uit een oogpunt van schadebestrijding wenselijk is.

Afschotplan

(57) De jacht op de ree en het damhert, met gebruikmaking van het geweer, mag uitsluitend plaatsvinden op grond van een afschotplan (artikel 3.21). De wildbeheereenheden hebben de bevoegdheid om een dergelijk plan op te stellen. De Hoge Veluwe vreest dat een en ander tot grote verschillen op regionaal niveau zal leiden. Op pagina 161 van de concept-MvT staat dat er op dit moment circa 300 wildbeheereenheden in Nederland zijn. Hun fysieke werkgebied varieert in omvang van 5.000 tot 25.000 hectares. In theorie zouden dus er honderden afschotplannen kunnen worden opgesteld. Dit is totaal onoverzichtelijk. De Hoge Veluwe stelt daarom voor het afschotplan te laten opstellen door de faunabeheereenheden.

(58) Artikel 3.21 lid 4 bepaalt dat de minister van EL&I kan bepalen dat ook voor de overige bejaagbare soorten een afschotplan wordt opgesteld. Op pagina 164 van de memorie van toelichting staat dat de minister hiertoe zal overgaan indien dit voor een planmatige aanpak van de jacht op ree, wild zwijn, edelhert en damhert wenselijk is. Het verdient evenwel de voorkeur om voor alle bejaagbare soorten een afschotplan op te stellen. Onder andere de verspreiding van de verschillende soorten door Nederland kan op deze manier adequaat worden gemonitord. De Hoge Veluwe stelt voor artikel 3.21 wetsvoorstel Natuur te wijzigen in:

"1. De jacht op de bejaagbare soorten als genoemd in artikel 3.18 lid 2 met gebruikmaking van het geweer vindt uitsluitend plaats op grond van een door Onze Minister goedgekeurd afschotplan.

2. Het afschotplan wordt opgesteld door de faunabeheereenheid.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden de eisen vastgesteld waaraan het afschotplan voldoet. Deze regels kunnen onder meer betrekking hebben op vorm en de geldingsduur van deze plannen."

Jachtakte

(59) Bij of krachtens AMvB kunnen regels worden gesteld over de jachtakte, waaronder over de geldigheidsduur. Op pagina 169 van de concept-MvT staat dat het voornemen is deze duur te verlengen van één naar vijf jaar. Dit is een positieve ontwikkeling. Zij wordt door De Hoge Veluwe ondersteund. Hiermee wordt een enorme administratieve lastenverlichting gerealiseerd. Het zou wel mogelijk moeten zijn om de jachtakte eerder in te trekken; dit in verband met de mogelijkheid dat de jachthuurovereenkomst met een derde eerder wordt beëindigd.

Verzekering

(60) Op grond van artikel 3.24 concept wetsvoorstel Natuur dient degene die gebruik wil maken van zijn jachtgeweer – onder andere – een schadeverzekering af te sluiten. Hij dekt hiermee zijn aansprakelijkheid voor ongevallen en schade door gebruik van het geweer. Bij of krachtens AMvB kunnen nadere regels worden gesteld over de schadeverzekering. Vooralsnog is er geen regel omtrent de duur van de verzekering opgenomen. De Hoge Veluwe stelt een looptijd van vijf jaren voor. Hiermee wordt aangesloten bij de geldigheidsduur van de jachtakte. Een en ander is ook in overeenstemming met de lijn in andere Europese landen. Aan artikel 3.27 lid 2 wetsvoorstel Natuur kan een nieuw onderdeel *c* worden toegevoegd:

c. de looptijd van de verzekering

9. HOUTOPSTANDEN

(61) Indien een houtopstand door velling of anderszins teniet is gegaan, dient de rechthebbende van de grond de houtopstand op bosbouwkundig verantwoorde wijze te herplanten. Dit zou binnen drie jaar moeten plaatsvinden. Deze periode is te kort. Na drie jaar kan nog geen inschatting worden gemaakt of zich voldoende (natuurlijke) verjonging heeft gevestigd. De Hoge Veluwe stelt daarom voor een periode van vijf jaar te hanteren.

(62) Hoofdregel is dat de herbeplanting plaatsvindt op dezelfde grond waarop de velling heeft plaatsgevonden Hier wordt verwezen naar kantnummer (18) van deze zienswijze terzake de regeling "wandelend bos" van de provincie Gelderland. Uitgangspunt dient te zijn dat de bosoppervlakte wordt gecompenseerd. Minder relevant is de plek waar dit geschiedt. De Hoge Veluwe stelt daarom voor artikel 4.3 lid 1 te wijzigen in:

> "*1. De rechthebbende van de grond waarop de velling plaatsvindt, herplant op bosbouwkundig verantwoorde wijze de houtopstand binnen vijf jaren na het vellen.*"

(63) Zoals hiervoor al werd aangegeven dienen ook houtopstanden die anders dan door velling teniet zijn gegaan, te worden herbeplant. In artikel 4.4 concept wetsvoorstel Natuur is een generieke uitzondering op de herbeplantingsplicht opgenomen. Deze uitzondering geldt slechts voor een drietal situaties. Het tenietgaan van een houtopstand door natuurlijke processen, bijvoorbeeld door storm of sneeuwbreuk, valt hier – ten onrechte – niet onder. Ook deze situatie dient in de uitzondering te worden opgenomen.

10. SCHADE

(64) De Hoge Veluwe merkt op dat een definitie van schade in het wetsvoorstel Natuur ontbreekt. Hieronder dient in ieder geval economische schade, persoonlijke schade (veroorzaakt door wildaanrijdingen) en schade aan bijzondere diersoorten te worden verstaan.

11. TOEZICHT EN HANDHAVING

Open normen

(65) De Hoge Veluwe constateert dat in het wetsvoorstel Natuur een aantal open normen is opgenomen. In de artikelen 3.3 lid 4 en 3.8 lid 5 wordt gesproken over "geen andere bevredigende oplossing". Artikel 3.5 lid 1 bepaalt dat het verboden is in het wild levende dieren "opzettelijk" te doden of te vangen. Deze normen brengen voor de eigenaar en/of beheerder van een natuurgebied onzekerheid met zich. Ook voor de mensen in het veld is lastig in te schatten of zij nu wel of niet aan de norm voldoen. De Hoge Veluwe stelt daarom voor deze normen scherper te omlijnen. Indien dit niet mogelijk blijkt zou eventueel volstaan kunnen worden met een uitleg in de concept-MvT. De normen zouden vooral praktisch en niet zozeer wetenschappelijk/juridisch ingestoken moeten worden. Dit zou alleen maar tot meer wetenschappelijke onderzoeken leiden. Het risico bestaat voorts dat deze onderzoeken op punten van elkaar afwijken, waardoor alleen maar meer onduidelijkheid ontstaat.

De zorgplicht

(66) In artikel 1.8 is een algemene zorgplicht opgenomen. Dit artikel bepaalt dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en voor Natura 2000-gebieden. Op pagina 61 van de concept-MvT staat dat eenieder een eigen verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van een zorgvuldige omgang met de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden. De Hoge Veluwe acht dit vanzelfsprekend van groot belang. Belangrijk is echter dat de zorgplicht praktisch wordt uitgelegd. Zij dient niet al te lichtvaardig aan een vergunningplicht te worden gekoppeld. In de memorie van toelichting dient te worden opgenomen dat de zorgplicht een vangnetbepaling betreft.

(67) De zorgplicht wordt bestuursrechtelijk gehandhaafd. Op pagina 62 van de concept-MvT staat hieromtrent dat het bestuursorgaan de betrokkene uitnodigt voor overleg. Eventueel zou het bestuursorgaan daarna een waarschuwing kunnen gegeven en uiteindelijk een sanctie kunnen opleggen. De Hoge Veluwe stelt voor het betreffende overleg in het wetsvoorstel op te nemen.

Toezichthouders

(68) Op grond van artikel 7.1 kunnen toezichthouders worden aangewezen. Hun komen de bevoegdheden als neergelegd in titel 5.2 Awb toe. Onduidelijk is of natuuropzichters in particuliere dienst als toezichthouder kunnen worden aangewezen. Deze natuuropzichters zijn erg belangrijk voor het toezicht en de handhaving in Natura 2000-gebieden. Zij hebben veel kennis en ervaring met betrekking tot deze gebieden en kunnen adequaat handelen. Op dit moment beschikken de natuuropzichters in particuliere dienst over ruime toezichthoudende en handhavende bevoegdheden. Het is voor de praktijk van groot belang dat deze natuuropzichters in particuliere dienst (zowel fulltime als parttime medewerkers en vrijwilligers) ook in het concept wetsvoorstel Natuur van voldoende bevoegdheden worden voorzien. De Hoge Veluwe stelt voor de natuuropzichters in particuliere dienst op te nemen in artikel 7.1 lid 1.

(69) In het wetsvoorstel Natuur wordt voorts gerefereerd aan de jachtopzichter. De Hoge Veluwe merkt daarbij op dat de term natuuropzichter meer van deze tijd is dan de term jachtopzichter. Zo is het takenpakket van de jachtopzichter de laatste jaren steeds breder geworden. Bovendien heeft de Nederlandse Vereeniging van Jachtopzichters in 1998 haar naam veranderd in de Nederlandse Vereniging van Natuurtoezicht, sinds 2011 de Koninklijke Nederlandse Vereniging van Natuurtoezicht.

STICHTING HET NATIONALE PARK
DE HOGE VELUWE

Voor vragen of praktische input kan uw departement terecht bij de [redacted].

Vertrouwende u hiermee van dienst te zijn,

Met vriendelijke groet,

S.E. baron van Voorst tot Voorst
directeur